

IPN
do likwidacjiOszukani
przez telefonDr Mirosław Oczkoś
PiS i PO walczą o życieJacek Pańkiewicz
Przyszłość zaczyna się w Szanghaju**Stefan
Chwin****MY,
POLSKA
ENDECKO
LUDOWA**

ISSN: 1509-3115 Indeks: 353299

9 771509 311409

28 listopada – 1 grudnia 2024 r., stoisko nr 13

PRZEGLĄD na XXXII Targach Książki Historycznej

Arkady Kubickiego Zamku Królewskiego w Warszawie

**Zapraszamy po dedykacje
i książki w promocyjnych cenach!**

Spotkaj się z naszymi autorami:

piątek, 29 listopada

- godz. 15.00-16.00 – Robert Walenciak
„Modzelewski. Buntownik”

sobota, 30 listopada

- godz. 13.00-14.00 – Leszek Kamiński
„Jak ja to widziałem. Wspomnienia z życia w trzech ustrojach” **PREMIERA!**
- godz. 14.00-15.00 – Paweł Dybicz
„Życie pełne historii”
- godz. 15.00-16.00 – Paweł Dybicz
„Zakłamana historia powstania”
t. I-II wydanie poszerzone **PREMIERA!**
- godz. 16.00-17.00 – Tomasz Turowski
pakiet „Zabij pożyczonym mieczem”

niedziela, 1 grudnia

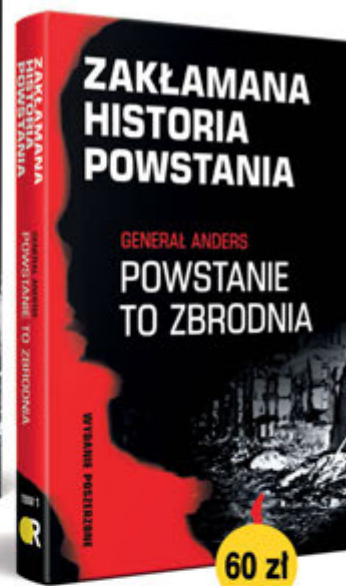
- godz. 12.00-13.00 – Jerzy Domański
tygodnik PRZEGLĄD
- godz. 13.00-14.00 – Piotr Ciszewski
„Robotnicza Warszawa 1918-1939”

**Wstęp na targi
jest bezpłatny**

**Bądź
z nami!**

**STOISKO
13**

Kup książkę

PAKIET 110 zł ~~130 zł~~

**Nowe książki PRZEGLĄDU
już w SPRZEDAŻY!**

Zamów na sklep.tygodnikprzeglad.pl lub wpłać
na konto: 72 1090 2851 0000 0001 2023 9821
Fundacja Oratio Recta, 03-410 Warszawa,
ul. Inżynierska 3 lok. 7. Darmowa wysyłka
listem nierejestrowanym Poczta Polska.

Czy za rządów PiS pacjenci mieli lepiej?

Największe problemy są dopiero przed nami. Tak widzę sytuację po prawie roku sprawowania władzy przez Koalicję 15 października. Po czasie jeszcze lepiej widać, jak szeroko rozlane jest bagno, które zostawiła po sobie partia Kaczyńskiego. Jeśli ktoś nie miał przez osiem lat opaski na oczach, musiał widzieć to powszechne złodziejstwo rozmaitych nieudaczników tworzących mniejsze i większe grupy przestępcze. Kręcili swoje interesy za przyzwoleniem prezesa partii, który widział w tym sposób na tworzenie nowych elit, oddanych partii. Elit pieniądza i, jakkolwiek śmiesznie by to brzmiało, także elit intelektualnych. Ukraść wiele milionów potrafili, ale jak słysząc, nieszczególnie chętnie dzielą się z partią. Eksperyment z budową takich elit nie mógł się skończyć inaczej niż katastrofą. Przede wszystkim katastrofą dla perspektyw rozwojowych kraju. Tego zmarnowanego czasu najbardziej żał. Niczego ważnego przez dwie kadencje rządów PiS nie zbudowano. Zostawili Polakom bilion złotych długu. Władza raz zdobyta miała nigdy nie wypaść im z rąk. Przegrali i wiedzą, że jeśli nie obronią prezydentury, to mimo krzyków zostaną skutecznie wyrwani z finansowych kokonów. Metoda „to nie moja ręka” będzie stałą formą obrony przed udokumentowanymi zarzutami. Widzieliśmy to

ostatnio w czasie debaty nad wnioskiem PiS o odwołanie minister Leszczyny.

Zdrowie jest dla wszystkich znanych mi ludzi sprawą najważniejszą. O nie pytamy w każdej rozmowie z rodziną, przyjaciółmi, współpracownikami. Pytam więc i ja naszych Czytelników. Czy za rządów PiS w służbie zdrowia działo się lepiej? Czy był to czas bez kolejek do specjalistów? Bez zapisów na wizyty z długimi terminami? A może pacjent był w centrum uwagi? Można by te pytania mnożyć, ale nie ma to większego sensu. Było przecież bardzo źle, wręcz fatalnie. I choć nadal jest źle, to nie widzę takiego obszaru, w którym teraz jest gorzej. Zobaczymy, jak minister Leszczyna poradzi sobie ze sprzątaniem tego, co zastała. PiS nie ma żadnych merytorycznych argumentów na obronę tego, co zrobiło ze służbą zdrowia. Zlikwidowanie finansowania in vitro w kraju z takim spadkiem dzietności to nie występki, ale zbrodnia. Rację ma premier Tusk, który zarzucił rządowi PiS kręcenie brudnych interesów przez grupę cwaniaków i kombinatorów. Mieli czas na handlowanie maseczkami, respiratorami czy też robenie interesów na tzw. szpitalach tymczasowych. Długa, czarna lista i zero samokrytyki. A powinniśmy przeprosić i oddać, co zagrabione.

Drodzy Czytelnicy, zdrowia życzę.

Jeżeli możecie wesprzeć nasz tygodnik, proszę o wpłaty na: Fundacja Oratio Recta Nr konta: 72 1090 2851 0000 0001 2023 9821

BAKOWSKI

BLACK WEEK

na sklep.tygodnikprzeгляд.pl

**Zakupy w dniach
25.11-1.12 z dodatkowym
RABATEM -10%**

**Na wszystkie
książki i ebooki!**

Wpisz kod: BLACK10

**Promocja łączy się
z innymi RABATAMI**

W NUMERZE

KRAJ

- 8 **Zlikwidować IPN**
- 8 **Dosyć Wojny z PRL!**
Wątpliwe pożytki z działalności IPN
- 11 **Zasłużeni dla PiS**
Komu Order Orła Białego
- 14 **My, Polska endecko-ludowa**
– rozmowa z prof. Stefanem Chwinem
- 19 **Call (Center) Terror**
Oszukani przez telefon
- 22 **W wyborach prezydenckich wszystko może się zdarzyć**
– rozmowa z dr. Mirosławem Oczkosiem
- 34 **Jak KOWR wspiera lokalne społeczności**

ZAGRANICA

- 26 **Do domu jeszcze daleko**
Korespondencja z Turcji
- 30 **Mają krew na rękach**
Kościół Anglii w opałach

SPORT

- 38 **Teren budowy, wstęp wzbroniony**
Problemy reprezentacji piłkarskiej

HISTORIA

- 40 **Elegia dla daremnej ofiary**
O kresowiaku, który trafił do Armii Czerwonej

KULTURA

- 42 **Aktor uczy się każdego dnia**
– rozmowa z Łukaszem Simlatem
- 46 **Wiecznie o wieczności**
Van Gogh w londyńskiej galerii
- 48 **Kulturalia**
- 66 **Marcin Zawicki. Bezpieczne miejsce**

NAUKA

- 50 **Milion i pół kilometra od Ziemi**
– rozmowa z prof. Pawłem Pietrukowiczem

OBSERWACJE

- 53 **Kosmopolityczny Szanghaj**
Na trasie podróży Jacka Pałkiewicza

EKOLOGIA

- 56 **Wynaleźć naród na nowo**
Zmiany klimatu groźniejsze niż wojna

ZWIERZĘTA

- 60 **Karmniki, czyli jak utrudnić sobie życie**
Zimowe stołówki ptaków

FELIETONY I KOMENTARZE

- 3 **Jerzy Domański**
Czy za rządów PiS pacjenci mieli lepiej?
- 25 **Andrzej Romanowski**
Czemu prawica się cieszy?
- 33 **Jan Widacki**
„Zabójstwo drogowe”,
czyli populizmu penalnego ciąg dalszy
- 37 **Roman Kurkiewicz**
Nie było prawa i sprawiedliwości,
będzie bida z nędzą
- 49 **Tomasz Jastrun**
Lekcje polskiego
- 52 **Wojciech Kuczek**
Do schronu

22
KRAJ

W WYBORACH PREZYDENCKICH WSZYSTKO MOŻE SIĘ ZDARZYĆ

– rozmowa z dr. Mirosławem Oczkosiem

53
OBSERWACJE

KOSMOPOLITYCZNY SZANGHAJ

Na trasie podróży Jacka Pałkiewicza

60
ZWIERZĘTA

KARMNIKI, CZYLI JAK UTRUDNIĆ SOBIE ŻYCIE

Zimowe stołówki ptaków

Projekt okładki: Iza Mierzejewska

FOT. KRZYSZTOF ŻUCZKOWSKI

[Kup książkę](#)

f Partia Trumpa w Polsce

To ludzie lewicy z mojego otoczenia są delikatnie protrupistowscy. Donald Trump daje jakąś nadzieję na pokój. Kamala Harris oferowała wojnę. (...) Ona chce narzucić wykłuty w umysłach globalistów ustrój społeczno-gospodarczy nie tylko w Stanach, ale na całym świecie. A być może głównie poza Stanami. Gotowa w imię tej rewolucji rozlać na całą Europę wojnę, która dziś toczy się na terenie części Ukrainy. To dla Polski jest nie tylko niekorzystne, to zagraża istnieniu naszego narodu.

My, Polacy, przyzwyczailiśmy się do wyboru mniejszego zła. Wybory w USA są wyborem między dużym i olbrzymim złem. Ale nie ma innej drogi. Pozostaje mi kibicować człowiekowi, którego uważałem i uważam za przeciwnika. Jego prezydentura daje nikłe szanse na jakąkolwiek poprawę naszego losu. Wybór jego konkurentki odbierałby nawet te szanse. *Łukasz Jastrzębski*

f Ameryka — krajobraz po bitwie

Amerykańska telewizja NBC cytowała Berniego Sandersa, który mówił: „Nie powinno być wielką niespodzianką, że skoro Partia Demokratyczna opuściła klasę robotniczą, to klasa robotnicza opuściła Partię Demokratyczną”. Sanders wspominał o tym, że 60% Amerykanów żyje od wypłaty do wypłaty, że nierówności w dystrybucji

bogactwa tylko się pogłębiają, że seniorzy dostają mizerne emerytury, a ubóstwo wśród dzieci jest na skandalicznie wysokim poziomie, jak na tak rozwinięte państwo. Do tego wytykał tej partii zblatowanie z interesami wielkich korporacji kosztem zwykłych obywateli.

Podczas kampanii prezydenckiej demokraci prześcigali się w ściąganiu na wiece celebrytów multimilionerów. Ludzi, którzy mogą się pochwalić dorobkiem artystycznym, ale nie mają większego pojęcia o tym, jak żyje większość przeciętnych ludzi i z jakimi problemami się boryka. Wielu wyborców zwyczajnie drażniło to, że gwiazdy chciały im dyktować, na kogo mają głosować. *Bogusz Dawidowicz*

f Galopująca głupota w czasie postępu cywilizacyjnego

Pamiętam jakość wykształcenia niektórych moich nauczycieli z podstawówki, liceum i studiów. Określenie, że było ono słabe, byłoby wielkim komplementem, gdyż chodzi nie tylko o uzyskane dyplomy, ale też ogólną wiedzę o świecie, umiejętność jej przekazania, zdolność do dialogu. Plusem zachodzących zmian jest to, że teraz trudniej krętać się kryć się za tytułami naukowymi, minusem natomiast to, że przez takich osobników zdevaluowała się wartość tych tytułów i dróg do nich prowadzących. *Olaf Nowaczyk*

ZDJĘCIE TYGODNIA

Międzynarodowy Trybunał Karny w Hadze wydał nakaz aresztowania premiera Izraela Beniamina Netanjahu oraz byłego ministra obrony Jo'awa Galanta. Izraelscy politycy zostali oskarżeni o zbrodnie wojenne w Strefie Gazy. Nz. premier Netanjahu podczas wizytacji strefy okupacyjnej w Gazie, 19 listopada 2024 r.

Sędziowie Międzynarodowego Trybunału Karnego wydali **nakazy aresztowania premiera Izraela Beniamina Netanjahu i Jo'awa Galanta**, byłego ministra obrony, oraz **Mohammeda Deifa**, dowódcy Hamasu.

Państwowa Komisja Wyborcza odrzuciła sprawozdanie finansowe PiS za 2023 r. Pięciu członków PKW było za, a czterech przeciw. W wyniku tej decyzji PiS może stracić całą trzyletnią subwencję w wysokości 75 mln zł. Partia może się odwołać do Sądu Najwyższego, ale w izbie, która rozstrzygnie odwołanie PiS, zasiadają neosędziowie, których decyzji PKW nie uznaje.

Bilans tysiąca dni walki Ukrainy z Rosją jest tragiczny. Według ONZ 6,6 mln osób opuściło Ukrainę. Zginęło 80 tys. Ukraińców i 200 tys. Rosjan. Gospodarka Ukrainy skurczyła się o 30%, a straty sięgają 800 mld dol.

Fundacja Amicus Europae założona przez Aleksandra Kwaśniewskiego w 2004 r. obchodziła 20-lecie działalności. W szczególny sposób zajmuje się popieraniem integracji europejskiej, rozwiązywaniem politycznych i regionalnych konfliktów w Europie, a także wspieraniem proeuropejskich aspiracji Ukrainy. Prezesem fundacji jest **Ireneusz Bil**.

Dolnośląski Wojewódzki Inspektorat Nadzoru Budowlanego ocenił, że **prace na zaporze w Stroniu Śląskim zlecone przez Wody Polskie wykonano wadliwie**. Wybudowana w 1907 r. zapora, która przeżyła wszystkie dotychczasowe powodzie, pękła i woda zalała m.in. Stronie, Łądek i Kłodzko.

Sejmowa Komisja Finansów Publicznych proponuje zmniejszenie w 2025 r. budżetów Sądu Najwyższego, Trybunału Konstytucyjnego, Krajowej Rady Sądownictwa, IPN, KRRiT, Kancelarii Sejmu i Senatu, Kancelarii Prezydenta oraz sześciu innych instytucji.

Polski Instytut Sztuki Filmowej z budżetem 400 mln zł wspierającym produkcję filmów sam stał się gotowym scenariuszem na film. Z wątkami kryminalnymi i obyczajowymi. Karolina Rozwód, mianowana na dyrektorkę PISF, w październiku zrezygnowała z posady. Po czym odwołała rezygnację. Ministerstwo Kultury nie cofnęło odwołania i złożyło do Prokuratury Okręgowej w Warszawie zawiadomienie o możliwości popełnienia przez Rozwód przestępstwa.

Sebastian Kawa, lekarz szybownik, otrzymał **złoty medal Międzynarodowej Federacji Lotniczej (FAI)** za wybitne osiągnięcia w szybnictwie. Jest pierwszym Polakiem wyróżnionym tym prestiżowym medalem. W historii szybnictwa ma najwięcej złotych medali mistrzostw świata i Europy.

Paweł Moskaiewicz, wicedyrektor Telewizyjnej Agencji Informacyjnej ds. TVP Info, zatrudnił jako sekretarkę swoją byłą partnerkę. **Tomasz Sygut**, dyrektor TVP, nie widzi w tym nic złego, bo nie doszło do „złamania wewnętrznych regulacji spółki”.

Od 1 stycznia świadczenie honorowe z **tytułu ukończenia 100 lat życia będzie wynosić 6246,13 zł brutto miesięcznie** i będzie corocznie waloryzowane. Obecnie świadczenie otrzymuje 3,3 tys. osób.

PRZEBŁYSKI

Piesiewicz zbiera haki i SMS-y

Coraz bardziej nerwowo jest Radosław Piesiewicz. Tak się przykleił do tłustej posady prezesa PKOl, że broni jej wszelkimi metodami. Wszyscy jego poprzednicy byli działaczami społecznymi. A teraz jest gość, którego trzeba utrzymywać z pieniędzy, jakie powinny iść na sport. Co się dzieje za kulisami PKOl? Zagrożeń są nawet ci członkowie władz komitetu, którzy Piesiewicza popierali. Wystarczy że, jak Otylia Jędrzejczak, prezeska Polskiego Związku Pływackiego i wiceprezes PKOl, zaczęła być bardziej krytyczna, to Piesiewicz przestaje być milutki. Ujawnił, że ma w telefonie liczne SMS-y Otylii, „że mnie bardzo mocno wspiera”. By ją wyeliminować, namówił do startu w wyborach na prezesa związku pływaków Pawła Słomińskiego. Jędrzejczak wygrała i ma teraz szansę odegrać się na tym intrygancie.

Czerwona lampka gen. Kukuły

Ciągle szukamy kogoś, kto czuje się bezpieczniejszy, gdy na czele armii stoi gen. Wiesław Kukula. Szef Sztabu Generalnego Wojska Polskiego jest wynalazkiem Antoniego Macierewicza. Klepniętym przez prezydenta Dudę. Pamiętamy, jak się chwalił, że „pierwszy toast zawsze jest za Antoniego”. Pewno teraz zmieniło się imię. Ale kompetencji gen. Kukule nie przybyło. Propagandowymi bajkami nie przykryje tego, że tworzone przez niego Wojsko Obrony Terytorialnej ciągle są w budowie. I końca nie widać.

Gen Kukula jednak się uczy. Po lekturze wywiadu, jakiego udzielił „Rzeczpospolitej”, widać, że nie jest to niestety wiedza o tym, jak wyciągnąć armię z zapaści, którą ufundowali jej Macierewicz z Błaszczakiem.

BNP Paribas – bank blokującego świata

Stało się coś, co się nie mieści w głowie. I to podwójnie. Po raz pierwszy zgadzamy się z tym, co napisał „Nasz Dziennik”, organ o. Rydyzka. A dwa – mamy kolejny dowód, że francuski bank, czyli BNP Paribas, traktuje Polskę jako kolonię francuską. Bo czy inny bank mógłby na dwa tygodnie (1-15 listopada) zablokować rachunki 28 domów zakonnych i inicjatywy Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Jezusowego? Bez podania przyczyn pozbawiono ich dostępu do rachunków. I uniemożliwiono opłacanie składek ZUS, ubezpieczeń, rachunków itp. Czy BNP Paribas działał na polecenie prokuratury, urzędu skarbowego lub służby celnej? A może wystarczyła nadgorliwość. I poczucie bezkarności. Wyćwiczone na polskich rolnikach.

Proboszcz niszczyciel

Gmina Janów Podlaski nie ma szczęścia do proboszcza. Ks. Stanisław Grabowiecki, proboszcz parafii św. Trójcy, złożył do urzędu gminy wnioski o dotację na remont kaplicy cmentarnej i przykościelnego parkanu. Rada gminy dała środki na kaplicę, a na mur nie. Bo ksiądz nielegalnie zniszczył część zabytkowego muru. Dostał za to od Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Białej Podlaskiej grzywnę w wysokości 3 tys. zł. Zobowiązano go też do odbudowy zniszczeń. Nie zrobił tego. Panisko w koloratce uważa, że to sprawa radnych, a nie jego. Bez Rejenta i Cześnika chyba się nie obejdzie.

PYTANIE TYGODNIA

Kto jest najślabszym ogniwem reprezentacji? Trener czy piłkarze?

GRZEGORZ KALINOWSKI,

sprawozdawca sportowy, pisarz

Początek kadencji Michała Probiezra dawał nadzieję. Bo jak miał nie dawać z takimi poprzednikami? Najpierw był Paulo Sousa, który regularnie nie trafiał z pierwszą jedenastką i modelował swoją tikitakową taktykę w przerwie, kiedy już było za późno. Po nim Czesław Michniewicz. Do bólu skuteczny, choć tak naprawdę nie wiemy, ile w tym zasługi anonimowego zawodnika biało-czerwonych, który uprosił Argentyńczyków, żeby dali nam spokój, a na ile to sami Albicelestes wymyślili, że jak przestaną pakować kolegom Lewego gole, to odpadną Meksykanie. Potem nadeszła epoka Fernanda Santosa, który zaślinał z tego, że mając bajkowe CV, zgotował nam koszmar, a do tego kosztował rekordowe pieniądze. W tej zatęchłej atmosferze Probiezra jawił się jako poranna bryza, ale ma ona to do siebie, że szybko znika, i znów trzeba wietrzyć. Wszystko to przez obrażoną gwiazdę (Lewandowski) oraz grupę dziennikarzy, którzy uznali, że Jerzy Brzęczek jest „be”. I co dalej? Tu zgadzam się z Wojciechem Kowalczykiem, że Jan Urban. Tyle że prezes Kulesza woli Macieja Skorzę, który też jest dobrym wyborem, ale posady w Japonii nie zostawi i „nie rzuci się przez morze” jak Czarniecki.

GRZEGORZ LATO,

piłkarz, trener

Trener może być świetny, może decydować i mieć najlepszą strategię, ale wykonawcami są zawodnicy na boisku. Z pustego i Salomon nie naleje, a cuda ostatni raz zdarzyły się w Galilei, kiedy to Chrystus przemienił wodę w wino. Ta drużyna miewa momenty, ale to za mało, bo koniec końców liczy się wynik po ostatnim gwizdku.

MICHAŁ LISTKIEWICZ,

sędzia piłkarski

Najślabszym ogniwem reprezentacji jest defensywa. Szwanukuje gra obronna całej drużyny. O tyle to dziwne, że zawsze była naszym silnym punktem. Przyczyną kiepskich wyników jest brak Polaków w czołowych klubach Ekstraklasy. Zamiast stawiać na zdolną młodzież, sprowadza się średniej jakości zawodników z zagranicy. Na boisku pojawia się dwóch-trzech Polaków, a reszta to „legia cudzoziemska”. Gdzie zatem mają zdobywać doświadczenie młodzi polscy zawodnicy, skoro nie grają w rodzimej lidze? W defensywie jest tylko kilku w miarę dobrych piłkarzy. Mamy zdolną młodzież, pokazują to awanse do finałów światowych rozgrywek. Ostatnio wygraliśmy z Włochami i zremisowaliśmy z Anglią, z potęgami. Ale to na nic, jeśli dwudziestolatkowie nie dostaną szansy na grę w Ekstraklasie, jak niegdyś Lubański, Boniek czy Żmuda.

Rozmawiał Kornel Wawrzyniak